

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-05
Besvaras senast
2026-01-19

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:371 Tillkännagivandet om formkrav för fullmakter

Frånvaron av formkrav för fullmakter används av våldsamma män för att utöva makt och kontroll över kvinnor. Detta är en typ av ekonomiskt våld.

Riksdagen har nåtts av uppgifter om hur fullmakter för bankärenden varken behöver innehålla datum eller vara bevitnade, vilket har förenklat och möjliggjort för våldsutövare att skuldsätta våldsutsatta kvinnor. Trots att fullmakter har innehållit felaktiga personnummer har de kunnat användas för att ta stora lån som kvinnan sedan står som ansvarig för – och som ger stora problem framåt. Det begränsar kvinnans handlingsutrymme ekonomiskt och socialt och har både fysisk och psykisk negativ påverkan.

Ibland anförs det som en fördel att det i de allra flesta fall inte finns några särskilda formkrav för en fullmakt, eftersom det anses bidra till att fullmakter är enkla att använda och underlättar för både privatpersoner och företag som behöver rättshandla genom någon annan. Men det är naturligtvis inte acceptabelt att den här typen av goda intentioner från statens sida systematiskt missbrukas av våldsutövande män, som därmed kan upprätthålla och förstärka sin makt och kontroll över våldsutsatta kvinnor. Det kan självklart aldrig ha varit lagstiftarens intention.

Denna typ av ekonomiskt våld kan även göra det svårare att lämna en våldsam relation. Införandet av formkrav för fullmakter, likt till exempel dem som finns för testamenten, framstår som ett användbart verktyg för att stärka det förebyggande arbetet mot mäns våld mot kvinnor och just mot det ekonomiska våldet.

Införande av formkrav skulle naturligtvis gynna många fler än enbart våldsutsatta kvinnor. Bristerna på formkrav för fullmakter utnyttjas i bedrägerier och olika kriminella upplägg. Nyligen rapporterade Barometern-OT om ett uppmärksammat fall där en avlidens persons bankfack länsades kort efter hans bortgång, med en enligt anhöriga förfälskad fullmakt. Stora värden försvann, liksom personen som tog dem.

Lagstiftningen ställer krav på hur ett testamente ska utformas och tas fram för att det ska vara giltigt. Det är ologiskt att liknande formkrav inte ställs på fullmakter. Riksdagen har också som lagstiftare fattat beslut om formkrav för fullmakter och riktat ett tillkännagivande – ett beslut – om detta till regeringen,

med målet att regeringen ska verkställa riksdagens beslut. Det är angeläget att regeringen snarast återkommer i frågan.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att införa formkrav för fullmakter, likt det som finns för till exempelvis testamenten, i enlighet med vad riksdagen har beslutat?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Ann Larsson